

Nr 78.

Av herr **Lindhagen**, om höjning av anslaget till internationella fredsbyrån i Bern.

Uti statsverkspropositionen har under tredje huvudtiteln anslaget till internationella fredsbyrån i Bern blivit nedsatt från 2,000 kronor till 1,000 kronor för budgetåret 1923—1924. Något annat skäl för sänkningen har ej anförts än att anslaget »synes nu kunna begränsas till 1,000 kronor».

Ett anslag till nämnda byrå har alltsedan 1902 till 1920 utgått med 750 kronor om året. Sistnämnda år höjdes det till 2,000 kronor. I den år 1921 framlagda riksstaten befanns anslaget alldeles struket utan någon som helst motivering. Statsutskottet avstyrkte i det närmaste enhälligt motioner om anslagets återupptagande. Menige man i riksdagen slog däremot vakt om detsamma och beviljade det med samma belopp som året förut eller 2,000 kronor. Nu har som sagt ovannämnda tummande på beloppet kommit till synes i utrikesdepartementets budget.

Anledningarna till denna fredlöshet, för vilket detta lilla anslag nu på sistone blivit utsatt, äro icke så goda att utrannsaka. Orsaken till anslagets borttagande förra året ur statsverkspropositionen upplystes under hand ha varit den, att svenska regeringen då ifrågasatte ett regeringsombud i Genève hos folkens förbunds organisation, och då behövdes, menade man, icke något understöd från svensk sida för den internationella folkliga freds rörelsens byrå i Bern. Det är dock icke uteslutet, att den egentliga orsaken är att söka däri, att den nybildade internationella privata organisationen för stödjande av folkens förbund och dess underavdelningar icke ogärna vill komma de gamla fredsorganisationerna till livs för att ensam administrera freds rörelsen. En viss tendens hos den folkliga freds rörelsen, åtminstone under förflutna tider, att intressera sig för avrustning eller med andra ord människornas avvärning har säkerligen icke heller varit någon rekommendation för de meniges freds rörelse hos de mäktige.

Emellertid är läget för närvarande i världen ingalunda så förhoppningsfullt, att tiden kan anses vara inne att avskriva något av de små

smulor, som tillfalla fredstankarna från de med de stora håvorna åt militärväsendet dukade borden. Icke heller kan det vara riktigt att söka monopolisera fredssträvandet i händerna på en nykomling, som åtminstone hos oss ännu ej visat annat än ganska svaga livstecken. Det är påtagligt gagneligt och rättvist enligt min uppfattning i all synnerhet just nu, att alla strävanden, som vilja hålla fredssaken vid liv i i människornas hjärtan, icke berövas det lilla understöd, som de hitintills lyckats tillvinna sig, utan snarare kunna göra anspråk på ökat intresse även för sådana angelägenheter hos de respektive statsmakterna.

Då nu motioner dessutom väckts för att anslå ofantliga summor till privata sammanslutningar för fortsatt bedrivande av skytteväsendet — det vill säga för övningar i att träffa pricken, representerande ett människohjärta — för upprätthållande av krigskulturen och för undanskjutande av fredstankarnas sådd i människornas sinnen, så är det verkligen i sin ordning att samtidigt slå vakt om allt, vilket kan tjäna som motvikt till dylika militaristiska folkrörelser.

Det må dessutom erinras, att fredsbyrån i Bern, som utgör centralledningen för folkens gamla freds rörelse och dess organisationsväsende, för närvarande arbetar under mycket tryckta ekonomiska förhållanden. Att den är förtjänt av understöd ligger i sakens natur. Den erhöll också år 1910 nobelska fredspriset såsom en uppmuntran till fortsatta bemödanden. Från och med år 1921 har byrån efter världskriget återupptagit sina även därförinnan anordnade årliga världsfredskongresser, som pläгат vara besökta av ett mycket stort antal representanter från världens skilda länder. År 1910 hölls denna världsfredskongress på ett bemärkt sätt uti Stockholm med understöd även av svenska staten. År 1922 ägde kongressen rum i London under mycket stor anslutning och särdeles livliga förhandlingar.

Rätteligen borde, synes mig, centralbyrån i Bern ej erhålla mindre anslag från Sverige än interparlamentariska unionens centralbyrå i Genève, men jag inskränker mig för närvarande till en hemställan,

att riksdagen ville besluta, att under tredje huvudtiteln anslaget till internationella fredsbyrå i Bern höjes till det belopp, som förut utgått, eller sålunda från 1,000 kronor till 2,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1923.

Carl Lindhagen.